

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 12 Ağustos 2024.
Sayı : 253.

10/1725

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gerekçesi ekte sunulan, asgari ücretin tespit edilme yönteminin incelenmesi ve asgari ücretin miktarının artırılarak asgari ücretle çalışanların insanca geçinebilecekleri bir yaşam düzeyine kavuşturulması için yapılması gerekenlerin ortaya konulması amacıyla Anayasamızın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

Rahmi Aşkın TÜRELİ
İzmir Milletvekili

..... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
MURAT EMİR	ANKARA	
Bülent Teten	Aydın	
Turan Taşkın ÖZER	İSTANBUL	
İsmet Çiğmezler	GAZİANTEP	
İbrahim Arslan	ESKİŞEHİR	
Muhyp KANIO	Kocaeli	
Aliyetmişisi Örsuwer	ADANA	
Talat DİNGER	MERSİN	
Özkan Zeybek	İSTANBUL	
Özgür KARABAT	İSTANBUL	
Uğur Dıkkın	Aydın	
İlhan Kemi	İstanbul	
Faik ÖZRAK	Tekirdağ	
İnan Aygün	Karşı	
İlhami Çiğmezler	Tekirdağ	
K. Özgür BÖRER	Batı	
A. Cengiz ÖZEL	AMİT	
Hasan Öztürk	Bursa	
Neruh Yülmür Kara	Hatay	
Orhan Sümer	Adana	

Hüseyin Çiğmez. Aydın m. v.

GEREKÇE:

Asgari ücret; işçilere bir çalışma günü karşılığı olarak ödenen ve işçinin gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım ve kültür ve benzeri ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden asgari düzeyde karşılamaya yönelik ücrettir" şeklinde tanımlanmaktadır.

Asgari ücret konusu ülkemizde en problemlili alanlardan biridir. Türkiye asgari ücretle çalışanların dünyada en yüksek orana sahip olduğu ülkelerden biridir. Nitekim ülkemizde çalışan nüfusun yüzde 50'den fazlası asgari ücret ve civarında ücret almaktadır. Dünyanın diğer ülkelerinde bu oran yüzde 4-5 civarındadır. Buna ilaveten Türkiye Avrupa Birliği ülkeleri içinde en düşük asgari ücrete sahip olan ülkelerden biridir. Diğer taraftan uygulanan yanlış politikalar sonucunda asgari ücret ile ortalama ücretler arasındaki fark kapanmakta, ortalama ücretler asgari ücrete yakınsamaktadır.

Ülkemizde 2024 yılı için uygulanan net asgari ücret tutarı 17.002 lira olarak belirlenmiştir. Öte yandan, sendikalarımızın her ay düzenli olarak yaptığı ve yayınladığı açlık ve yoksulluk sınırı hesaplamaları çarpıcı sonuçlar ortaya koymaktadır. Nitekim Asgari Ücret Tespit Komisyonunda işçi kesimini temsil eden Türk-İş Sendikasının rakamlarına göre 2024 yılı temmuz ayında dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken gıda harcaması tutarı (açlık sınırı) 19.234 liradır. Gıda harcaması ile birlikte konut (kira, elektrik, su, yakıt), giyim, ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer harcamaların toplam tutarı (yoksulluk sınırı) ise 62.652 liradır. Bekâr bir çalışanın aylık yaşama maliyeti ise 24.901 liradır. Görüleceği üzere mevcut şartlarda net asgari ücret dört kişilik bir ailenin açlık sınırını dahi karşılamaktan uzaktır. Asgari ücretin mevcut tutarıyla çalışanların gıda, konut, ulaşım, giyim, eğitim, sağlık ve benzeri zorunlu ihtiyaçlarını karşılamaları mümkün gözükmemektedir. Üstelik yılın ikinci yarısında asgari ücrette bir artış olmadığı düşünüldüğünde durumun vahameti tüm açıklığıyla ortaya çıkmaktadır.

Diğer taraftan, Asgari Ücret Tespit Komisyonu yaptığı hesaplamalarda yalnızca bir işçinin geçimi için gerekli olan tutarı belirlemektedir. Bütün dünya ülkelerinde asgari ücret çalışanın ailesiyle birlikte insan onuruna yaraşır bir hayat sürmesini sağlayacak ücret düzeyi olarak tanımlanmaktadır. Nitekim Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin 23'üncü maddesi "Çalışan her kimsenin kendisine ve ailesine insanlık haysiyetine uygun bir yaşayış sağlayan ve gerekirse her türlü sosyal koruma vasıtalarıyla da tamamlanan adil ve elverişli bir ücrete hakkı vardır." tanımlamasını yapmaktadır. Avrupa Konseyi'ne üye ülkelerin imzaladığı Avrupa Sosyal Şartı ise "Tüm çalışanların, kendileri ve ailelerine yeterli bir yaşam düzeyi sağlamak için adil bir ücret alma hakkı vardır." hükmünü taşımaktadır. Bu çerçevede yapılması gereken, asgari ücretle çalışan bir işçinin ailesi ile birlikte geçimini yeterli düzeyde ve insan onuruna yakışır biçimde sağlayabileceği bir ücret seviyesinin belirlenmesidir.

Bu çerçevede, asgari ücretin tespit edilme yönteminin incelenmesi ve asgari ücretin miktarının artırılarak asgari ücretle çalışanların insanca geçinebilecekleri bir yaşam düzeyine kavuşturulması için yapılması gerekenlerin ortaya konulması amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.